

Narodne naše pravice kako so v djanji nepripoznanane!

Drugi narodi n. pr. francoski, angleški, italijanski, nemški, magyarski sklicavajo se na svojo slavno, stotine in stotine let staro zgodovino in zgodovinsko pravo. Tudi slovanski Čehi, Poljaci in Hrvatje kažejo ponosno na svojo zgodovino. Mi Slovenci pa tukaj žalostni molčimo. Naša zgodovina celih 1000 let nazaj druga ni, nego sama žalost, trpljenje, tlaka, rabota, sužnost, podjarmljenje in narodna smrt. V preteklosti nam toraj ni treba ne utehe, ne podpore iskati, pa nam tudi treba ni. Mi vstajamo blizu 300 let iz groba k novemu življenju in v njegovo zagotovljenje nam je dosta od svetlega cesarja Franca Jožefa I. podpisana postava ki veli: „vsi narodi v državi, tedaj tudi slovenski narod, so jednakopravni — jednakopravnost vseh deželskih jezikov, tedaj tudi slovenskega, v šoli, uradu in javnem življenju se od države priznava“.

To nam je dosta, se vé, ako se resnično izvršuje! Ako imamo Slovenci v šolah slovenščino uvedeno kot podučni jezik, ako nam uradujejo uradniki slovenski, ako zamoremo na pošti, na železnicah, v telegrafnem uradu rabiti slovenščino brez opovir, tedaj smo toliko dosegli, da zamoremo narodno živeti, da narodno ne propadamo, ne umiramo!

Clovek bi mislil, da se postave zato dajejo, da ne ostajajo na papirji, ampak se tudi izvršujejo. Zvečinoma se to godi. Davkarske, kazenske, vojaške, šolske itd. postave se izvršujejo. O tem ni dvoma. To vidimo vsak dan. Zastran teh se Slovenec nima zakaj pritoževati, da bi ne bil Nemcem, Italijanom itd. jednakopraven. Toda druga je zastran naših narodnih pravic v 19. členu osnovne državne postave od 12. dec. 1867 zagotovljenih. Tukaj čakamo Slovenci še vedno na djanjsko izpeljavo narodne jednakopravnosti, čeravno so 12 let ravno tisti ljudje gospodovali, ki so postavili 1867 sklenoli, in čeravno imamo uže 2 leti novo ministerstvo, ki nam je kmalu v začetku zastavilo v prestolnem govoru cesarsko besedo, da se pravičnim željam narodov ustreže.

Kaj je temu uzrok, kdo brani Slovincem pod žezlom svetlega cesarja Franca Jožefa I. uživati od njega samega podpisane narodne pravice v šoli, uradih in javnem življenju? Zakaj nimamo Slovenci še nobene slovenske gimnazije, nobene realke, nobenega popolnem slovenskega pripravnišča za bodoče učitelje v ljudskih šolah? Zakaj silijo na Koroškem, Štajerskem, Goriškem in zadnji čas tudi na Kranjskem nemščino celo v ljudske šole deloma še kot podučevalni jezik slovenske deci? Zakaj sme in zamore privatno društvo „Deutscher Schulverein“ naše slovenske učitelje, javno nastavljen, z denarjem begati? Kakor v gimnazijah in realkah profesorjev štejemo tudi še v

raznih uradih uradnikov, ki slovenski ne umejo, ali čisto nič ali vsaj premalo. Mnogo izmed njih je bilo uže brez ngovora ali popravka javno imenovanih, da slovenščino sovražijo, zaničujejo in se še bahajo, da je ne umejo, n. pr. Vestenec in njegovi profesorski prijatelji. Blizu jednako je drugod, čeravno Slovenci tirjajo svoje pravice v ulogah, prošnjah, na taborjih in po svojih poslancih.

Vkljub temu ostaja vse pri starem, kder se ne vrača še na huje. Kaj je temu uzrok, kdo toliko kljubuje djanjskej obveljavi naše narodne jednakopravnosti? Ne cesar, ne vlada, ne Nemci poprek, ampak edino le — nemško liberalna stranka v edinosti z našimi narodnimi odpadniki, nemškutarji in nemčurji. Ti hočejo našo narodnost potlačiti, uničiti, Slovence iztrebiti ali v Nemce spremeniti. Akopram je liberalno-nemška stranka v državnem zboru v manjšini, vendar je še mogočna posebno na Slovenskem. Jenim ne samo za slovensko narodnost pogubnim, ampak vsemu cesarstvu nevarnim nameram ali nakanam je toraj dolžen vsak zaveden Slovenec, vsak odkritosrčen Avstrijan s vsemi postavnimi sredstvi na vso moč upirati se, dokler ni vržena popolnem ob tla! Zakaj so pa ove nakane pogubne Slovincem in nevarne Avstriji, to hočemo prihodnjič razlagati!

Gospodarske stvari.

Konjska dirka v Savinjskeji dolini.

V V. konjerejskem okolišji Štajerskem, kateri v svojem glavnem delu vso Savinjsko dolino obsega, je konjerejstvo zadnja leta znatno napredovalo ter se je med ondešnjimi konjerejci tolika gorečnost vnela in za konjsko rejo zavzela, da se nam najlepše nade za daljnji napredek opravičene zdijo.

Vsled najzdatniše podpore c. k. ministerstva za poljedelstvo, kakor vsled — hvala bodi! — največega priznanja vredne delavnosti in skrbnosti od c. k. poveljništva v graškem oddelku državnih pastuhov ali žrebcev (pšelerjev) je po primernem sodelovanji društva za povzdigo deželnega konjerejstva na Štajerskem zdaj največji del v V. konjerejskem okolišji z enakovrstnimi, rejnemu plemenu konjskemu primernimi, izvrstnimi pastuhi (Burgundskimi in Valonskimi) preskrbljen.

Konjerejcem naj bo sedaj na skrbi, da imajo dobre, pripravne kobile za plemo, da žrebeta ne kakor dozda naplačno v hlevih, ampak pri dobri obilnej krmu (paši) ter v živem gibanji pod prostim nebom umno odredajo in tako novozapočetej izreji davajo umno krepilo, katero edino prid konjerejcev pospeševati zamore in tudi pospeševalo bode.

Na ovi način se hočejo izrejati konji pripravi za zmerno delo, pa tudi za tek. Toti konji bi ne le teška bremena vlačiti zamogli, tem več